

Asia: VN/14277/2025

Lausuntopyyntö hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Huomionne ehdotetuista hyte-kertoimen indikaattorien tavoitearvoista (3 §) ja laskentatavasta (3 a §)?

-

2. Huomionne ehdotetuista pelastustoimen riskikertoimen tekijöistä ja niiden painokertoimista (4 §)?

Asetusluonnoksen perusteella riskiluokille määritellään painokerroin, joka osaltaan vaikuttaa alueen pelastustoimen laskennalliseen rahoitukseen. Esityksessä on hyvää se, että aiempaa laskentamallia paremmin voidaan huomioida pelastustoimen erityistä varautumista edellyttävät toiminnot. Mallissa on kuitenkin haasteena se, että se ei huomioi erityistä varautumista edellyttävien kohteiden sijoittumista riskiluokkiin I ja II, jossa painokerroin on rahoituslain 23 §:n (27.6.2025/391) mukaisesti 1. Pelastustoimen palvelutarve on kuitenkin erilainen esimerkiksi riskiluokassa II, jossa on lähinnä asutusta ja normaalia palvelu- ja liikerakentamista kuin esimerkiksi riskiluokassa II, jossa toimii suuronnettomuuden vaaraa aiheuttava satama tai ydinvoimalaitos. Esitetyssä mallissa pitäisi jotenkin pystyä huomioimaan myös riskiluokissa I ja II olevat asetuseräluonnoksen 4 §:n mukaiset kohteet rahoitustarpeen näkökulmasta. Riskiluokkien pohjalla olevan regressiomallin tilalle tulisi suunnitella uusi vaihtoehto, koska regressiomalli on aikoinaan suunniteltu tulipaloihin ja tasapäästä liiaksi ruudussa sattuneita onnettomuuksia. Satakunnan hyvinvointialue esittää lisäksi, että luonnoksessa olevia painokertoimia tarkasteltaisiin uudestaan. Tunnistettuun riskiin perustuva alus- ja kemikaalionnettomuuksiin varautuminen on hyvinvointialueelle merkittävä toiminnallinen ja taloudellinen kysymys, mikä tulisi huomioida painokertoimen kolme sijaan painokertoimella neljä tai viisi. Samoin suuronnettomuuden vaaraan aiheuttavien kohteiden painokerroin ei ole oikeassa suhteessa, kun sitä verrataan matkailutoiminnasta aiheutuvaan painokertoimeen, joka luonnoksessa on viisi.

Lisäksi huomiona, että 14.8.2025 sisäministeriön järjestämässä info- ja kyselytilaisuudessa, joka käsitteli hyvinvointialueille osoitettua tietopyyntöä riskikohteista ja tilastokeskustietojen oikeellisuudesta, esitettiin asetuseräluonnoksesta poiketen, että laskennassa huomioidaan vain yksi ruutu (ns. pääruutu), vaikka asetuseräluonnoksen 4 §:n mukaista toimintaa olisi useamman ruudun alueella. Asetuseräluonnoksessa ei ole mainintaa tästä menettelystä, vaikka info-tilaisuudessa esitetty

tapa onkin perusteltu ja lisää hyvinvointialueiden tasapuolista kohtelua, koska aiemmassa mallissa ruudussa olevan toiminnan pinta-alan perustuva prosentuaalinen arviointi ei ole luotettavaa.

3. Muut mahdolliset huomioon asetuksesta?

-

Mäkiranta Tero
Satakunnan hyvinvointialue

Lilja Susanna
Satakunnan hyvinvointialue